

**YEREL KALKINMA STRATEJİSİ HAZIRLAMA
REHBERİ**

İçindekiler

1. Giriş	2
2. Yerel Eylem Grubunun (YEG) Özellikleri	3
2.1. Yasal Yapı	3
2.2. YEG'in İdari Kapasitesi ve Kamu Fonlarını Yönetme Kabiliyeti	4
3. Yerel Kalkınma Stratejisinin (YKS) Hazırlanması	5
3.1. İlk Adım: Paydaş Analizi	5
3.2. Yerel Eylem Gruplarının Kapsadığı Alanın Coğrafi ve Doğal Özellikleri	5
3.3. Nüfus Profili	6
3.4. Tarihi ve Kültürel Koşullar	6
3.5. Ekonomi	7
3.6. Stratejinin Uygulanması İçin Önemli Olan Diğer Bilgiler (Gerekirse)	7
4. GZFT Analizi	7
5. Vizyon, Öncelik ve Faaliyetlerin Belirlenmesi	8
5.1. Ortaklığın Vizyonu	8
5.2. Öncelik Temalarının Seçimi	8
5.3. Faaliyetler (Projeler)	10
5.4. Yenilikçi yaklaşım	10
5.5. Üst Düzey Stratejik Belgelere Uygunluk	10
5.6. Ağ Oluşturma	11
5.7. Topluluk Katılımında Dahil Olmak Üzere Stratejinin Hazırlanma Süreci	11
6. Finansal Plan	14
6.1. YKS Bütçesi	14
6.2. Eylem Planı	16
6.3. Finansal Tablo	16
7. İzleme ve Raporlama	16
8. YKS'nin Uygulanması	16
8.1. Yetenek Kazandırma, Yerel Eylem Grubu Bölgesindeki Halkın Harekete Geçirilmesi ve Tanıtım	16
8.2. Küçük projeler	17
9. Yerel Kalkınma Stratejilerini Oluşturmak İçin Bazı Yol Gösterici Sorular	17
10. Ekler	18

1.Giriş

Yerel kalkınma stratejisi (YKS) LEADER yaklaşımının merkezinde hayati ve belirleyici bir rol oynar. Tek bir model, “tek beden herkese uyar “ anlayışı yoktur; bu nedenle kaliteli bir YKS hazırlamak, bir şablonu takip etmek veya doldurmak değildir. İki farklı Yerel Eylem Grubu (YEG) alanı veya YEG aynı değildir; YEG stratejileri bu nedenle yerel ihtiyaçları ve yetenekleri yansıtmalı ve bunlara uyarlanmalıdır. LEADER yaklaşımı kapsamında YKS’lerin geliştirilmesinde aşağıda yer alan bazı ortak noktalarının kullanılması gerektirir;

- Katılımcı ve aktif olarak yönetilen YKS hazırlama metodu;
- Uygun bir şekilde yapılandırılmış bir YEG ortaklığı;
- Aktif toplum katılımı, onaylama ve satın alma; ve
- Tüm bunların Strateji ve içeriğinde belgelenmiş ve kanıtlanmış olması.

Bu YKS Rehberi her bir YKS bölümün anahtar öğelerini ve genel içeriğini sunar ayrıca asgari düzeydeki gereklilikleri tanımlar.

YKS, 2019-2023 dönemini kapsayan yazılı bir belge olarak hazırlanmalı ve sunulmalıdır.

YKS aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak hazırlanmalıdır:

- Önerilen maksimum sayfa uzunluğu 25-30 sayfadır
- Ekler ilave bilgi vermek için kullanılabilir
- Açık, anlaşılır ve iyi sunulmuş olmalı
- Türkçe olarak hazırlanmalı
- Uygun şekilde yapılandırılmış (içindekiler tablosu, bölümler, numaralandırılmış başlıklar ve sayfalar vb.)
- Gerekirse analizleri desteklemek için harita ve grafikler kullanılmalı
- Elektronik (pdf) ve basılı kopya biçiminde çıktılar olmalı.

YKS EK-1’de yer alan YKS içerik tablosuna uygun olarak hazırlanmalıdır. Bir YKS’nin sahip olması gereken asgari gereklilikleri karşılamak için, her bir başlığın altında ilgili açıklamalar yer almaktadır.

2.Yerel Eylem Grubunun (YEG) Özellikleri

2.1. Yasal Yapı

Bu bölüm, YEG’in adı ve yasal statüsü, Dernekler Dairesi’nde tescil tarihi ve tescil numarası; ortaklık kurma süreci; YEG üyelerinin özellikleri; YEG yönetim kurulunun yapısı ve kararların nasıl alınacağı. (karar verme süreci) da dahil olmak üzere YEG’in kısa bir tanımını içermektedir

YEG’lerin onaylanmış tüzüklerinin bir kopyasını eklemek faydalı olacaktır.

Yerel Eylem Grupları (YEG), Yerel Kalkınma Stratejisi’nin (YKS) hazırlanması ve uygulanmasının yanı sıra, YKS’nin mali kaynaklarının dağıtımı ve yönetimine karar verme görevlerini üstlenmelidir.

YEG'ler, yerel toplulukların kendi bölgelerindeki kırsal kalkınma sürecine katılımını sağlamak ve uzun vadede kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınma için temel oluşturmak amacıyla, tabandan tavana yaklaşımla yerel olarak kurulmuş kamu-özel ortaklık yapılarıdır.

Yerel Eylem Grubu (YEG), yerel alanlarını geliştirecek faaliyetleri tanımlamak ve uygulamak amacıyla bir araya gelen, kamu, özel ve sivil toplum ortaklarından oluşan temsili bir gruptur. Yerel Eylem Grupları, yerel topluluktan üç sektörün - sivil toplum, kamu (devlet) kurumları ve ekonomik ortakların - bir karışımı ile temsil edilmelidir. Sivil toplum sektörü, gençleri, yaşlıları, turizm ve kültür derneklerini, spor kulüplerini, çevre koruma örgütlerini ve benzerlerini içeren sivil toplum örgütleri ve derneklerini bir araya getirmektedir. Kamu sektörünün yerel düzeyde en görünür ve etkili temsilcileri belediyelerdir, aynı zamanda eğitim kurumları, okullar ve bazı durumlarda kalkınma ajansları gibi kamu kurumlarıdır (yasal statülerine bağlı olarak). Ekonomik sektör; özel şirketler, çiftçiler, kırsal bölge sakinleri, iş adamları ve kâr için çalışan kayıtlı diğer kuruluşlar gibi çok çeşitli farklı organizasyonları ve bireyleri kapsamaktadır.

2.2. YEG'in İdari Kapasitesi ve Kamu Fonlarını Yönetme Kabiliyeti

Bu bölüm, YEG ortaklığının nasıl yapılandırıldığını mevcut personel, yeterlilik-tecrübe, BT (bilgi teknolojisi) sistemleri ve hangi hizmetlerin dışarıdan temin edileceğini gibi konuları ve bunların nasıl kullanılacağını açıklar.

Karar verme düzeyünde, ekonomik ve sosyal ortakların yanı sıra çiftçi, kırsal kadın, genç ve dernek gibi sivil toplumun diğer temsilcileri de ortaklığın % 50'sinden fazlasını oluşturmalıdır. Ayrıca, en az % 20'si yerel yönetimlerin temsilcilerinden olacaktır. YEG'lerin yönetim organı, yaş çeşitliliği ve cinsiyet eşitliğini sağlamalıdır.

Yönetim Kurulu'nda en az bir kadın ve en az 25 yaşına eşit veya daha küçük bir genç yer almalıdır.

YEG ve üyelerinin sorumlulukları belirlenmiş olmalı ve strateji uygulaması bunların nasıl ele alınacağını açıklamalıdır. Operasyonel prensipler, YEG'in ve YEG personelinin bu sorumlulukları ele almada ilgili rollerini ortaya koyacak şekilde tanımlanmalıdır. Karar vermede önerilen yaklaşımın belirlenmesi, bunun en önemli unsurudur.

Bu bölüm ayrıca aşağıdaki soruların cevaplarını içermelidir:

- YEG harekete geçirme, farkındalık oluşturma faaliyetleri ve küçük projeler ile işletme maliyetlerini nasıl uygulayacak?

- YEG kamu fonlarını yönetim kabiliyetini nasıl kanıtlayabilir? Örneğin muhasebe ve yönetim eğitimi vb

YEG'nin yapısı, rolleri, prosedürleri ve sorumlulukları hakkında detaylı bilgiler YEG kılavuzunda verilmiştir.

3. Yerel Kalkınma Stratejisinin (YKS) Hazırlanması

3.1. İlk Adım: Paydaş Analizi

Strateji geliştirme, sosyal bir süreçtir. Mevcut yerel nüfuzlu aktörlerin yanı sıra gelecekteki alanın gelişimini etkileyebilecek olanların katılımı olmadan iyi bir strateji geliştirilemez. Strateji hazırlama sürecini yönetmek için kolektif bir organın (çalışma grubu gibi) oluşturulması, farklı grupları ve çıkarları dahil etmek için iyi bir yoldur. Yerel Eylem Grubu'nun oluşturulmasına ve daha sonra Yerel Kalkınma Stratejisinin hazırlanmasına yönelik faaliyetler, paydaş analizi ile başlamalıdır. Menfaat sahipleri, doğrudan veya dolaylı olarak, olumlu ya da olumsuz bir şekilde, bir projeyi ya da programı etkileyebilecek ya da bundan etkilenebilecek kişi ya da kurumlardır. Paydaşlar, bölgeye, kamu sektörüne, özel sektöre, sivil toplum kuruluşlarına olan bağlarına göre farklı gruplarda bulunacaklardır. Bu grupların her biri EK-2'de yer alan Paydaş Analizi Tablosunda özetlenebilir. Bu tablo YKS'ye ek olarak eklenmelidir.

3.2. Yerel Eylem Gruplarının Kapsadığı Alanın Coğrafi ve Doğal Özellikleri

Yerel Eylem Grubunun kapsadığı bölgeyi tanımlamak ve kendine özgü yapısını oluşturan coğrafi, doğal ve diğer özelliklerini göstermek gereklidir. İl olarak, bölgenin yüzölçümü, coğrafi konumu, peyzaj ve idari birimleri ile tanımlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, başlangıç noktası, alanın yerini ve ana özelliklerini gösteren bir harita olmalıdır.

Bu bölümde doğal ve çevresel özellikler tanımlanmalı (örneğin düz veya dağlık), iklim, toprak tipleri, doğal kaynaklar, ormanlar, su kaynakları, çevre kirliliği, vb. konular hakkında bilgi verilmeli, aynı zamanda komşu bölgeler hakkında bazı bilgiler de yer almalıdır.

Bu bölüm, önerilen yerel eylem grubu alanının sınırlarının nasıl tanımlandığının (süreç, mantık) ve bu alanın sınırlarının temelde hangi nedenle belirlendiğini göstermelidir.

Stratejiye “Yerleşim Yerlerinin Listesi” eklenecektir. Yerleşim Yeri listesi, TÜİK’e göre 25.000’in altında nüfusa sahip yerleşim birimleri olarak tanımlanan bölgelere göre listelenecektir. Bu amaçla, 31.12.2012 tarihi itibarıyla veriler, kırsal alanları tanımlamak için kullanılacaktır”. (EK 3- Yerleşimin Yeri Listesi)

Bir Yerel Eylem Grubunun kurulması, çeşitli paydaş gruplarının bölgeyi geliştirmek için kolektif bir kamu faaliyetine girmeye karar vermeleri için yeterince anlamlı olan ortak bir alan gerektirir.

YEG aynı zamanda ortak tarihsel özellikler (örneğin folklor, gelenekler), doğal peyzaj (dağlar, nehirler), ortak kimlik, vb. etrafında da kurulabilir. Önemli olan, oluşturulan yeni bölgesel kimliğin, sadece bir gruba ait olmanın ötesinde daha güçlü faktörler üzerine inşa edilmesi gerektiğidir.

Seçilen YEG'ler her durumda, yeterli insan kaynaklarına ve homojenliğe sahip bölgeleri kapsamalıdır. Dolayısıyla, bir YEG ve Yerel Kalkınma Stratejisi'nin komuta alanının toplam nüfusu 10.000 ila 150.000 arasında olmalıdır; YEG ve YKS'nin içerdiği herhangi bir yerleşim biriminin merkez nüfusu 25.000 den fazla olmamalıdır. Türkiye için pilot YEG'ler olan Birecik ve İskilip için bu sınır 50.000 olacaktır.

Herhangi bir yerleşim yeri sadece bir Yerel Eylem Grubuna ait olabilir.

3.3. Nüfus Profili

Bu bölüm, bölgede yaşayan insanların demografik özelliklerinin bir açıklaması olmalıdır:

- nüfus
- nüfusun yaş ve cinsiyete göre yapısı
- istihdam durumu
- eğitim seviyesi
- dezavantajlı gruplar hakkında demografik bilgiler

Bu bölümdeki diğer bilgiler, sosyal altyapı, eğitim, ailelerin ekonomik durumu, güvenlik, sağlık ve sosyal bakım gibi yerel işgücü piyasasının özgünlüğü gibi yaşam kalitesi ile ilgili olmalıdır. Özellikle uzak kırsal bölgelerdeki kültüre erişimden bahsedilmelidir. Ayrıca sosyal sermaye, örn. sivil toplum kuruluşlarının ve diğer derneklerin sayısı ve bunların tipik faaliyetleri hakkında bilgi de verilmeildir.

Veriler tablolar, grafikler ve diğer görsel araçlarla desteklenmelidir.

3.4. Tarihi Ve Kültürel Koşullar

Yerel Eylem Gruplarının çoğu, maddi veya manevi kültürün değerli nesnelere içerebilen ortak bir tarihi ve kültürel mirasa işaret eder. Bu bölümde, bu alandaki önemli tarihsel olayların yanı sıra gelenekler, folklor ve özellikle bölgede geleneksel olarak üretilen yerel ürünler bulunmalıdır. Bu, geleneksel hammaddeleri, üretim yöntemlerini ve aynı zamanda mutfak mirasını kullanmaya da atıfta bulunur.

3.5. Ekonomi

Bu bölüm, işletmelerin ve çiftliklerin sayısı, faaliyet gösterdikleri sektörler ve bölgedeki önemli şirketler de dahil olmak üzere bölgenin ekonomisinin kısa bir tanımını içermelidir. Mümkün olduğunca, “girişimcilik durumu” hakkında, örneğin, yerel yönetimlerin

ekonomik faaliyetlerini ve iş ortamının işleyişini kolaylaştırmaya yönelik herhangi bir faaliyet hakkında bilgi verilmelidir. Kırsal alanlarda tarımın önemli rolünü dikkate alarak, sektördeki eğilimler, özellikle ekilebilir arazi, daha az tercih edilen alanlar, çiftlik sayısı ve ana üretim modelleri hakkında temel bilgiler verilmelidir. Hizmet sektörü de analiz edilmelidir.

3.6. Stratejinin Uygulaması İçin Önemli Olan Diğer Bilgiler (Gerekirse)

Bu bölüm, belirli bir alana özgü bilgileri içerir ve stratejik hedefler ve öncelikli konular (eğer varsa) açısından önemlidir. Ana odak, örneğin turizm ise, bu bölüm bölgenin ne ölçüde turist çekebileceğini göstermelidir (örneğin, potansiyel turistik yerler, turizm altyapısı, bölgeyi yılda ziyaret eden turist sayısı vb.).

YKS ayrıca çevre koruma bilincini artırmalı ve faaliyetlerin çevreye zararlı sonuçlarını azaltmalı ve korumasına katkıda bulunmalıdır. Stratejiyle öngörülen gerekli katkı, yerel koşullara büyük ölçüde bağlıdır ve su yönetimi, katı atık yönetimi, biyoçeşitlilik koruması, toprak koruma, arazi kullanımı sorunları (şehirleşme), kirlilik, insan sağlığı vb. Gibi bir veya birkaç çevresel sorunu ele alabilir.

4. GZFT Analizi

Güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler (GZFT analizi) analizi, vizyon ve stratejik hedefler arasındaki gelişim yönlerini tanımlayan bir yöntemdir. GZFT analizi, kendi özellikleri bağlamında gelişme potansiyelinin değerlendirilmesini içerir. GZFT analizi, YKS'nin çok önemli bir unsuru ve bölgenin gelişme ihtiyaçlarını ve potansiyelini anlamak ve tanımlamak için ana araçtır.

Analiz, güçlü yönler üzerine ortak bir anlayış bulmak, zayıflığın üstesinden gelmek; fırsatları değerlendirmek ve tehditleri en aza indirmek için yollar önermelidir. Çalışmanın sonunda kritik sonuçların özeti, öncelik alanları olarak belirlemelidir.

Strateji geliştirme sürecinde, alan teşhisi tamamladıktan ve alanın olması istenen durumunun vizyon oluşturulduktan sonra YKS Çalışma Grubu tarafından GZTF analizi gerçekleştirilebilir. GZFT yöntemi daha sonra vizyona ulaşmak için kendi stratejik konumumuzu analiz etmek amacıyla kullanılabilir.

Analizi özetlerken, aşağıdaki soruları sormalıyız:

- Hangi güçlü yanlarımız bu fırsatı kullanabilmemizi mümkün kılar?
- Hangi zayıflıklar bu fırsatı kullanmamızı engeller?
- Hangi güçlü yanlar bu tehdidin sonuçlarını azaltabilir?
- Hangi zayıflıklar bu tehdidin olumsuz sonuçlarını artırabilir?

5. Vizyon, Öncelik ve Faaliyetlerin Belirlenmesi

5.1. Ortaklığın Vizyonu

YKS'deki vizyon, bölgenin çevresel, ekonomik ve sosyal olarak istenen durumunun bütünsel bir tanımıdır. YKS'nin uygulanmasından kaynaklanan ve yerel eylem grubu üyeleri ve yerel paydaşların sürekli olarak ulaşmak için çabaladığı, alanın gelecekteki durumudur. Vizyon,

veri ve bilgi toplanması ve ihtiyaçların analizi ile ilgili LDS planlaması aşamalarında belirlenen en önemli zorluklara ve gelişim fırsatlarına dayanmaktadır.

Vizyon, YKS tarafından sağlanacak ve sürdürülmesi gereken YEG alanındaki “ideal” durumu açıklar. Vizyon nispeten kısa, en fazla bir paragraflık açıklamadır.

Örnek:

2023 yılına kadar, YEG bölgesindeki yenilenebilir enerji potansiyellerinin kullanımı, bölgenin doğal kaynakları ve geleneklerini kullanarak kalkınmaya dayalı olarak başlayacak, yerel gıda ürünlerinin üretimi, artan sayıda yerel işsizlere istihdam sağlayacak ve yerel işletmeler, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri arasında iyi gelişmiş, kendi kendini geliştiren ağlar arasındaki işbirliği, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişiminin organik bir parçası haline gelecektir.

“Toplumun neyi değiştirmek istediği” konusunda net bir görüş geliştirilmesi stratejinin tasarlanmasında ilk ve en önemli adımdır. Vizyon, halihazırda elde edilmesi istenen bir durum olarak tanımlanmalıdır.

Vizyon aşağıdaki sorulara cevap verir:

- Durumumuzun birkaç yıl içinde nasıl olmasını isterdik?
- Topluluğumuzun ve toplumsal kurumların fonksiyonu ne olmalı?

5.2. Öncelik Temalarının Seçimi

Öncelikli konuların seçimi, strateji geliştirmenin temel aşamalarından biridir. Konu veya temalar, bölgenin gelişimi için oluşturabileceği yerel kaynaklar ve fırsatlar ile ilgili olmalıdır.

Öncelikli tema örnekleri: Bakınız, EK 7: Vizyon, YKS için Öncelikli Temalar ve Faaliyetler

Bu, konuların seçiminin, güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin teşhisi ve analizinden sonra yapılması önerilmektedir. Diğer taraftan, bu analiz öncelik alanlarının seçilmesinden sonra yapılırsa, analiz zaten seçilen temaya odaklanabilir. Bununla birlikte, yerel koşulların ve dışarıdaki fırsatların ve tehditlerin bir ön analizi olmaksızın, öncelik alanlarının seçimeden strateji üzerinde çalışmaya başlamak uygun olmaz. Bir başka önemli konu da stratejiye dahil edilecek temaların sayısıdır. Yerel ortaklık, birkaç farklı tema seçmek yerine, sadece bir veya iki konuya odaklanmanın daha iyi olup olmayacağını düşünmelidir. Finansal kaynakların birden fazla temayı gerçekleştirmek için yeterli olamayacağı veya yeni oluşturulmuş bir ortaklığın büyük bir ortak grubunda çalışma ve uzlaşma yönünde yeterli deneyim ve uzmanlığa sahip olamayabileceği gerçeğini dikkate almalıdır. Böyle bir durumda, tek bir temaya odaklanmak, iyi projelerin uygulanması ve daha uzun bir süre sürdürülebilirliği için ortaklığa daha fazla başarı şansı verebilir.

Strateji, içeriğin tamamını tanımlayan kendi yerel çalışma gruplarına sahip farklı önceliklere bölünebilir. YEG en uygun olanları seçmelidir. Kaynaklar en güncel konulara odaklanmalıdır.

5.3. Faaliyetler (Projeler)

YKS kapsamında desteklenecek faaliyetlerin içeriği bu bölümde tanımlanmalıdır. Tutarlılığı ve uygunluğu sağlamak için ilgili ulusal ve bölgesel program belgelerini kontrol etmek şarttır.

Faaliyetler için örnekler:

- *Arıcılık ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesi için destek.*
- *El sanatları ve yöresel katma değerli ürünlerin üretimi*
- *Kırsal turizm ve rekreasyon etkinliklerinin iyileştirilmesi*

Faaliyetler birbirini tamamlamalı ve YKS'nin öncelik alanlarına katkıda bulunmalıdır. Bu faaliyetler birbirleriyle çelişmemelidir. IPARD Programı ve Ulusal Kırsal Kalkınma Programı kapsamında ilgili tedbirler YKS'ye faaliyet olarak entegre edilebilir.

IPARD Programı ve ayrıca LEADER tedbiri kapsamında desteklenecek uygun faaliyetlerin listesi EK 4-Uygun Faaliyetler'de yer almaktadır.

5.4. Yenilikçi yaklaşım

Stratejiler yenilikçi bir karaktere sahip olmalıdır. LEADER'in orijinal ve temel stratejik ilkelerinden biri yenilik arayışıdır. Yenilikçiliğin odak noktası, "aynı şeyden daha fazlasını" gerçekleştirmenin, yerel alanların tam potansiyeline ulaşmasını sağlamada yetersiz kalacağı ve mevcut sorunlara yeni çözümlerin aranması gerektiği inancına dayanmaktadır.

Bununla birlikte, "yenilik" kavramı görecelidir. Bu, faaliyetin/projenin belirli bir alan için yeni olması gerektiği anlamına gelir, ancak bu başka bir yerde zaten kullanılmış olabilir.

Buradaki hedefler, yerel konulara yeni, ileriye dönük ve girişimci yaklaşımları ve çözümleri teşvik etmek ve desteklemek ayrıca bu deneyimi paylaşmak ve aktarmaktır. YKS bu nedenle yenilikleri tanımlamak, başlatmak, desteklemek ve ekonomik fayda yaratmak için YEG'lerin genel yaklaşımını ana hatlarıyla belirtmelidir. Bunu yaparken, inovasyon, işbirliği ve ağ kurma arasındaki uyumu göz önünde bulundurmak önemlidir. İyi uygulamaların aktarılması, paylaşılması ve öğrenilmesi, geniş bir deneyime erişime izin verir ve inovasyonu teşvik eder. Bu ,yeni bir ürünün, yeni bir sürecin, yeni bir organizasyonun veya yeni bir pazarın tanıtımı anlamına gelebilir.

Bu bölümde, yenilikçi yaklaşımın nasıl ele alınacağına ve kullanılacağına dair bir açıklama yer almalı ve stratejinin yenilikçiliğe nasıl katkı sağlayacağı açıklanmalıdır.

5.5. Üst Düzey Stratejik Belgelere Uygunluk

Bu bölüm diğer kalkınma stratejilerinin (Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi ve IPARD Programı dahil) YEG bölgesiyle olan bağımlı açıklamalıdır. Yerel kalkınma stratejisinin tanımlanmasında diğer ilgili kalkınma stratejilerinin rolü de açıklanmalıdır.

"IPARD Programındaki LEADER tedbirinin genel hedefi, kırsal kalkınma sürecinde yaşam koşullarını iyileştirmek, sivil toplumu geliştirmek, iyi yönetimi kolaylaştırmak, istihdamı artırmak, insan kaynaklarını geliştirmek ve yerel toplumun katılımını sağlayarak kırsal bölge halkın memnuniyetini artırmaktır.

Bu bölüm, YKS'nin IPARD Programı'nda tanımlanan şekilde LEADER tedbirinin hedefleriyle nasıl uyum sağlayacağına dair açıklama içermelidir.

YKS'de desteklenmesi öngörülen faaliyetler, IPARD Programında veya diğer ulusal ve bölgesel programlarda yer alan tedbirleri içeriyor olabilir. Hazırlanan stratejinin bu programlara nasıl katkıda bulunacağı belirtilmelidir.

5.6. Ağ Oluşturma

Ağ, yerel ortaklıkların diğer tecrübelerden elde edilen derslerden faydalanmasını sağlayan bir araçtır. Ağ oluşturma, YEG'lerin YKS ve LEADER finansmanı alan yerel projelerden kaynaklanan öğrenme, inovasyon ve iyi uygulamaları yaymalarını sağlar. Ağ oluşturma yoluyla geliştirilen ilişkiler, YEG'ler arasındaki sinerjinin oluşturulmasına yardımcı olabilir ve YEG'lerin belirli bir proje üzerinde işbirliği yapmasına neden olabilir. Bu bölümde, YEG'nin sinerji yaratmak için diğer YEG'lerle nasıl bir bağlantı kurduğu ve deneyimleri paylaşmak için ne tür etkinliklerin planlandığını belirtilmelidir. Ayrıca YEG'ler, Ulusal Kurumlar tarafından ağ oluşturma için düzenlenecek faaliyetlere katılmaya hazır olduklarını belirtebilirler.

5.7. Topluluk Katılımında Dahil Olmak Üzere Stratejinin Hazırlanma Süreci

Bu bölüm, stratejinin nasıl hazırlandığı ve yerel halka, girişimcilere ve işletmelere kalkınma ihtiyaçları ve öncelikleri belirlemek için nasıl danışıldığı ve paydaşların ihtiyaçlarına yönelik özel bir YKS'yi nasıl hazırladıkları hakkında bilgi içermelidir.

Katılımcı bir yerel kalkınma stratejisi (YKS) oluşturmak, öncelikle aktörlerin bir araya geldiği, toplantı düzenledikleri ve kendi alanlarındaki ilgi ve ihtiyaçlar hakkında konuştukları bir süreçtir. Yerel halkın, strateji uygulamasının sorumluluğunu üstlenmesini sağlamak için, en baştan kimseyi dışlamamak çok önemlidir. Ayrıca bu konuda yerel medya faydalı bir paydaş olacaktır. Bir kişi, strateji için yapılan beyin fırtınası oturumlarının notlarını almak, tercihen aynı kişi, stratejinin farklı bölümlerini düzenlemelerini yapmak için belirlenmelidir.

Yerel paydaşların sürece katılmasını sağlamak için kolaylaştırıcı / YKS planlama ekibi tarafından yeterli tanıtım yapılmalıdır. Katılımın nasıl sağlanacağını ayrıntısı, kilometre taşlarının detaylı sunumundan sonra anlatılmaktadır. YKS planlama oturumları, yerel toplantılar aracılığıyla (örneğin, bir belediye veya köy merkezinde açık toplantı), tematik ya da odak gruplarla (yalnızca bazı belirli paydaş gruplarının ilgilendiği bazı özel temalar etrafında düzenlenmiş) yerel paydaşlarla toplantıları içerebilir veya taslak teklifler, anketler, web anketleri veya medya görünümleri şeklinde olabilir.

Paydaş katılımı için aşağıdaki yöntemler kullanılmalıdır.

YKS Hazırlığında Katılım Yöntemi	Amaç
Genel toplantılar	- YKS'nin hazırlık süreci hakkında halkı bilgilendirmek

	<ul style="list-style-type: none"> - Kamuoyunun fikir ve enerjisini harekete geçirmek - YKS hazırlığı hakkında bilgi vermek
<i>Tematik ve odak grupları</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Farklı sektörler ve gruplar için gerçekten önemli olan konuları tanımlamak - Kalkınma ihtiyaçları, sorunları ve beklentileri hakkında bilgi toplamak - GZFT Analizi - Bölgenin sosyo-ekonomik analizi ve zorlukları
<i>Yerel paydaşlarla görüşmeler</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Belediye başkanları, il valileri, kalkınma ajansı çalışanları, vb.
<i>Anket</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kalkınma ihtiyaçları, sorunları ve beklentileri hakkında bilgi toplamak - Hedef grupların beklentilerini haritalamak için elektronik veya yüz yüze anketler
<i>YEG toplantıları (genel kurul, genel kurul)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Sürecin sonuçlarını tanıtmak - Katılım sürecindeki materyalleri analiz etmek ve stratejik kararlar vermek -YEG üyeleriyle seminer, tartışma, beyin fırtınası sonuçları
<i>Yerel medya</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Stratejinin ve medya duyurularını, makalelerini, röportajlarını, haber bültenlerini, vb. içeren sonuçlarını açıklama süreci
<i>Web sayfası veya sosyal medya sayfası</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm hedef gruplara strateji çizme sürecinin geniş yönetim katılımını sağlamak

Yerel Eylem Grupları, yerel ihtiyaçları ve potansiyeli göz önünde bulundurarak tabandan tavana bir yaklaşımla tasarlanmış, entegre ve çok sektörlü, alana dayalı Yerel Kalkınma Stratejileri (YKS) hazırlanmalıdır. Bu, stratejinin hazırlanmasının aktif olarak yerel topluluğun temsili bir kesimini içermesi gerektiği anlamına gelir ve bu süreç de YKS'nin kendisinde tanımlanmalıdır.

Alanın temel problemleri ve bunların nedenleri, ihtiyaçları ve ihtiyaçlara yönelik ortak anlayıştan toplumun YKS ve YEG'nin tanınması, katılımı ve sahiplenilmesi ile güçlenerek ortak bir vizyon ve hedefler geliştirilebilir.

YKS geliştirme sürecinin planlanması ve başlatılması genellikle en iyi odak grubu oluşturularak yapılır. YKS çalışması ilerledikçe, bu grup gerekli araştırmayı koordine etmeye, topluluk katılımı sürecini planlamaya, yönlendirmeye ve gerekli insani ve diğer kaynakları oluşturmaya ve güvence altına almaya dahil olacaktır. Odak grubu büyük olmak zorunda değildir; Sadece iki veya üç anahtar ortakla küçük başlayabilir, ancak aşamalı olarak gelişmeli ve genişletilmelidir. Yerel paydaşların bir haritalandırılması ve analizi yapılmalıdır (bu, başlangıç aşamasında gerçekleştirilebilir ve YKS sürecinde daha sonraki bir aşamada rafine edilebilir). Yeni ortaklıklar söz konusu olduğunda, odak grup YEG'nin temelini oluşturmak için gelişebilir.

YKS hazırlık süreci, yerel topluluklar ve diğer paydaşlar ile yoğun bir toplantı ve tartışma dizisi içerecektir; bu, kaliteli bir tanıtım ve harekete geçirme becerisi gerektirir.

Yeni bir YEG için temel kural, YKS hazırlama süreci (ortaklık oluşturulması, planlama, durum analizi, tasarım ve uygulama planını kapsayacak şekilde), altı ay boyunca iki tam zamanlı personel çalışmasını gerektirebilir. Çok sayıda gönüllü çalışacak personele de ihtiyaç olabilir. Benzer süreçlerdeki alan deneyimlerine bağlı olarak daha fazla veya daha az insan ve zaman kaynağı gerekebilir.

Bu bölüm ayrıca aşağıdaki soruların cevaplarını içermelidir:

- YKS hazırlanması sırasında tabandan tavana yaklaşım nasıl uygulandı ve yerel paydaşlar YKS planlamasına nasıl katkıda bulundu?
- YKS, yerel temsilcilerle yapılan toplantıları, kamuoyu anketleri ve danışmanlık ile ilgili süreçleri nasıl içerir?

6. Finansal Plan

Finansal plan, stratejinin amaçlarını karşılamak için önemli bir araçtır. YEG'lerin stratejinin uygulanması için daha hesap verebilir olmasını sağlamak gerekir. YKS seçiminde bir YEG stratejide belirtilen gösterge niteliğindeki bütçelerin kullanımını planlayabilmelidir.

Finansal plan normal olarak üç ana unsuru ele alır:

- YKS için önerilen genel bütçe.
- YEG faaliyetlerinin finanse edileceği kaynakların bir tanımı.
- YEG, YKS'nin mali tablolarındaki faaliyetlerini, programın tüm süresi boyunca tüm kaynaklardan beklenen harcamaları ve özellikle de YEG'in işletilmesi ve tanıtım maliyetlerini de içeren bir şekilde tanımlayacaktır.

YKS uygulama dönemi boyunca yıllık (en azından) olarak tahsis edilecek tahmini harcama profili hazırlanmalıdır. Bu, bütçe tahmini, strateji uygulama faaliyetleri ve YEG personel, yönetim ve işletme maliyetleri temelinde yapılmalıdır. Programlama dönemi için bir taslak operasyonel bütçe, YEG personelinin, harekete geçirme ve tanıtım faaliyetlerinin, idarenin ve işletme maliyetlerinin tahmini için temel olarak hazırlanmalıdır.

YKS uygulama düzenlemeleri daha sonra ana mali yönetim sorumluluklarını ve hesap verme sorumluluklarını açıkça ortaya koymalıdır.

6.1. YKS Bütçesi

YEG'ler, YEG bölgesindeki nüfusun ve ilçelerin sayısına göre küçük, orta ve büyük olarak sınıflandırılacaktır.

- Küçük YEG'ler sadece bir bölgeden oluşur ve 30.000'den az nüfusa sahiptir.
- Orta YEG'ler;
  - 30000 nüfusa veya daha fazlasına sahip tek bir bölgeden veya,
  - iki / üç ilçeden ve 30000'den az nüfustan oluşur.
- Büyük LAG'ler;
  - 30000 nüfuslu veya daha fazla iki / üç ilçeden veya,
  - üçten fazla ilçeden oluşmaktadır.

Her bir kategori için YKS'nin yıllık bütçesi aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

İlk yıl için tüm YEG'ler için ayrılacak maksimum yıllık tutar 120.000 €

Takip eden yıllar için tahsis edilecek azami yıllık tutar;

- Küçük YEG'ler için 100.000 €

- Orta YEG'ler için 120.000 €

- Büyük YEG'ler için 140.000 €

1. Yetenek kazandırma YEG bölge halkının harekete geçirilmesi (animasyon)

kapasite geliştirme / animasyon faaliyetleri için tahsis edilecek asgari tutar, aynı yılın tekrar eden maliyeti için ayrılan tutardan daha az olamaz.

2. İşletme Maliyetleri ve Küçük Projeler

a. Varlıkların satın alınması:

- BT dahil ofis ekipmanları,
- Ofis mobilyaları,
- Araba (10.000 Euro'ya kadar),
- Görünürlük.

Tüm YEG'ler için varlıkların satın alınması için tahsis edilecek azami tutar, tüm YKS dönemi için 22000 €'dur.

b. Tekrarlanan Harcamalar:

- YEG yöneticilerinin ve / veya diğer YEG personelinin maaşları
- Ofis kirası ve genel masraflar
- Ofis malzemeleri ve sarf malzemeleri
- Hizmet giderleri

Tüm YEG'lerin yinelenen maliyetleri için ayrılacak azami yıllık tutar ilk yıl için 35.000 €'dur.

Küçük YEGlerin yinelenen maliyeti için ayrılacak maksimum yıllık tutar 35.000 €

Orta YEGlerin yinelenen maliyeti için ayrılacak maksimum yıllık miktar 40.000 €

Büyük YEGlerin yinelenen maliyeti için ayrılacak maksimum yıllık tutar 45.000 €

c. Küçük projeler:

Toplam bütçenin geri kalanı küçük projelere tahsis edilebilir.

3. Referans mektubu

YEG 'ler, ilgili IPARD tedbiri altında TKDK'ya sunulacak projeler için referans mektubunun LDS'ye uygun olarak verilmesinden sorumludur.

4. YEG'in Diğer Donörlerden YKS'ye Tahsis Edilmesini Garanti Ettiği Miktar

Bu miktar, YEG ile bağışlayan kuruluş arasındaki bir sözleşmeyle kanıtlanmalı veya YEG'in menkul kıymet olarak mülkiyetinde bulunmalıdır.

6.2. Eylem Planı

Eylem planı, YKS'nin genel vizyonunu çizmelidir. Her tema ve eylem için bir eylem planı şablonu tamamlanmalıdır. Bakınız EK 6-Eylem Planı Şablonundadır.

6.3. Finansal Tablo

Finansal tablo, YKS'nin uygulanması için öngörülen yıllık bütçeyi göstermelidir. Finansal tablo şablonu EK 5- yer almaktadır.

7. İzleme ve Raporlama

YKS uygulama düzenlemeleri bir izleme planı içermelidir; bu YEG'in aşağıdakileri husuları nasıl karşılayacağını belirtmelidir:

- Kullanılacak spesifik göstergeler, bu verilerin kaynakları ve ne sıklıkla toplanacağı

- İzleme verilerinin nasıl toplanacağı, harmanlanacağı, raporlanacağı ve kimin sorumlu olduğu
  - YEG, IPARD seviyesinde yapılacak değerlendirmeye katkıda bulunacak yeterliliğe sahip olduğunu nasıl gösterecek (indikatörlerin uygunluğu);
  - YEG, performansını nasıl gözden geçirecek ve izleyecek ve gözden geçirme ne sıklıkla yapılacak.
- YEG ,YKS değerlendirmesinin biçimlerini (herhangi bir öz değerlendirme dahil) önermelidir.

Göstergeler	Hedef
Yetenek kazandırma ve YEG bölgesindeki halkın harekete geçirilmesi	
Bilgi ve tanıtım faaliyetleri sayısı	
YEG alanındaki eğitim faaliyetlerinin sayısı	
Bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerine katılanların sayısı	
Eğitim faaliyetlerine katılanların sayısı	
Küçük projeler	
Küçük proje sayısı	
Küçük projelerle ulaşılan kişi sayısı	
Tavsiye mektubu	
Tavsiye mektubu verilen proje sayısı	
YKS genel	
Yaratılan brüt iş sayısı	

8. YKS'nin Uygulanması

8.1. Yetenek Kazandırma, Yerel Eylem Grubu Bölgesindeki Halkın Harekete Geçirilmesi ve Tanıtım

Topluluğun farkındalığı artırmak ve kamuoyuna YKS hakkında bilgi vermek için tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri (toplantılar, seminerler, eğitimler web sayfası, yerel medya, basılı tanıtım materyalleri (broşürler) YKS'de planlanmalı ve YEG'lerin tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerini nasıl sağlayacağı açıklanmalıdır.

Amaç, Yerel Eylem Gruplarının, üyelerinin ve kırsal topluluğun, işbirliği yapmalarını, karar almalarını ve toplum temelli girişimleri uygulamalarını sağlamak için kapasite oluşturulmasını desteklemektir. Yerel Eylem Grupları tarafından üstlenilen eğitim, kapasite geliştirme ve iletişim faaliyetlerinin uygun harcama olabilmesi için Yerel Kalkınma Stratejisinde tanımlanması gerekmektedir. Strateji onaylandıktan sonra Yerel Eylem Grupları faaliyetleri finanse etmek ve bu faaliyetlerle ilgili hizmetleri veya malları almak için ayrıntılı bir teklif sunmalıdır. Animasyon etkinlikleri ayrı olarak tanımlanmalı ve düzenli olarak organize edilmelidir. Yerel topluluğun katılımını sağlamak için sivil toplum örgütlerinin geliştirilmesi konusunda tavsiyelerde bulunabilir ve bu nedenle 'sosyal sermayenin' iyileştirilmesine, IPARD kapsamında proje hazırlığı ile ilgili bilgilendirmeye vb. yer verilebilir. Animasyon Yerel Eylem Gruplarının katma değerini göstermek için önemlidir.

Yetenek Kazandırma, Yerel Eylem Grubu Bölgesindeki Halkın Harekete Geçirilmesi ve Tanıtımı uygulamalarının nasıl yapılacağı bu bölümde açıklanacaktır.

8.2. Küçük projeler

Küçük projelerin uygulama yaklaşımı bu bölümde açıklanacaktır.

9. Yerel Kalkınma Stratejilerini Oluşturmak İçin Bazı Yol Gösterici Sorular

Kaynak analizi

- Bölgemizde özel olan nedir?
- Bölgenin işlevindedir?
- Toplumumuzun üyeleri kimlerdir?
- İnsanlar yaşamak için ne yapıyor?
- Alan nasıl organize olmuştur?
- Bölgemiz çocuklara ve genç nesillere ne sunuyor?
- Sorunlarımızı nasıl çözüyoruz?
- Ne tür alışkanlıklar geliştirdik?
- Alanımız neye benziyor?
- Çevre ve çevre hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Tarımın durumu nedir?
- Altyapımızın durumu nedir?
- Diğerleri ...

Vizyon, öncelikler, proje listesi oluşturma

- Bölge 10 yılda...
- Eğer ...olursa mutlu olurum
- Hayal ediyorum ...
- İlk olarak neyi değiştirmeliyiz?
- Hiçbir şey yapmazsak ne olur?
- Öncelikleri belirlemek
- Uzun vadeli planlama
- Kısa süreli aktiviteler

Proje seçimi (faaliyetler)

- Bizi en çok ne birleştirecek?
- Bizim için en önemli olan nedir?
- İlk olarak değiştirmek istediğimiz nedir?
- Hayatımızı en çok ne değiştirecek?
- Neye ulaşmak kolay olacak?
- Ne yapabiliriz?

10. Ekler

EK 1 YKS İçerik Tablosu

EK 2 Paydaş Analizi

- EK 3 Yerleşim Yeri Listesi
- EK 4 Uygun Faaliyetler
- EK 5 Finansal Tablo Şablonu
- EK 6 Eylem Planı Şablonu
- EK 7 Vizyon, Öncelikli Temalar ve Faaliyetler için Örnekler Diyagramı